

*54 χρόνια από τη Μάχη της Κρήτης
και την Αντίσταση
50 χρόνια από την Απελευθέρωση*

10-21 Μαΐου 1995
**Πρόγραμμα εορταστικών
εκδηλώσεων**

*54 years since the Battle of Crete
and the Resistance
50 years since the Liberation*

10-21 May 1995
Programme of the celebrations

Μήνυμα του πρωθυπουργού της Ελλάδας Ανδρέα Γ. Παπανδρέου

Η Μάχη της Κρήτης αποτελεί για όλους τους Έλληνες ανεξάντλητη πηγή αγάπης στην πατρίδα και την ελευθερία. Η αυτοθυσία των ηρώων εκείνων έκανε αίσθηση στην παγκόσμια κοινή γνώμη και γράφτηκε ανεξίτηλα στην ελληνική και παγκόσμια ιστορία της αντίστασης κατά του Ναζισμού.

Σήμερα, με άσβεστη τη μνήμη, υπερασπιζόμεθα τις αρχές της ειρήνης, της συνεργασίας, της Δημοκρατίας.

Η Ελλάδα σε καιρό ειρήνης, όπως και σε καιρό πολέμου επιβεβαιώνει το ρόλο της σε μια ευαίσθητη περιοχή, την ετοιμότητά της σε θέματα εθνικής ασφάλειας, τη θέλησή της για πρόοδο και οικονομική ανάπτυξη.

Πιστοί στις αιώνιες αξίες του Ελληνισμού βαδίζουμε με ομοψυχία και αισιοδοξία προς το 2000 που βρίσκεται επί θύρας. Το ευρωπαϊκό μέληλον της χώρας είναι πλέον σίγουρο, όπως σίγουρη και ζωντανή είναι η μνήμη των αγώνων του λαού μας.

Αν ισχύει για όλους ότι, έχει μέληλον ο λαός που δεν ξεχνά το παρελθόν του, ισχύει πολύ περισσότερο για μας τους Έλληνες. Μια τέτοια αγωνιστική κορύφωση τιμούμε και φέτος, με την 54η επέτειο της «Μάχης της Κρήτης» και είμαστε περήφανοι γι' αυτό.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Message of the Prime Minister of Greece Andreas G. Papandreou

The battle of Crete has become for all Greeks an inexhaustible source of love for fatherland and freedom.

The self-sacrifice of those heroes who defended Crete, had drawn worldwide admiration and respect for their deed, which has left a deep impression on the pages of the Greek and international history of resistance against Nazism.

Today, after more than half a century, with our memory unkindled, we continue to defend the principles of peace, of cooperation, and of Democracy.

Greece, in time of war, as and in time of peace, is asserting her role in a sensitive area, is asserting her readiness in matters of national security, is asserting her will for progress and for economic development.

Faithful to the eternal values of Hellenism, we are treading with harmony and optimism towards 2000 which is just round the corner.

The european future of our country is by now certain, likewise the memories of the struggles of our peoples remain sound and vivid.

It is said that the peoples who do not forget their past are assured of their future. If this is true for others, then for us - Greeks is far more so.

This year, on the occasion of the 54th Anniversary of the "Battle of Crete" we bow our heads once more in honour of those who, by their supreme example have given us the opportunity to look the future with pride.

ANDREAS G. PAPANDREOU

Μήνυμα του Πρωθυπουργού της Αυστραλίας P. J. Keating

Αποτελεί τιμή για μένα να απευθύνω μήνυμα σ' αυτή την Εκδήλωση Μνήμης. Η Μάχη της Κρήτης διήρκεσε σχεδόν 12 ημέρες και συμμετείχαν σ' αυτή 26.000 Αυστραλοί, Νεο-Ζηλανδοί, Βρετανοί και Έλληνες. Ήταν σύντομη και άγρια. Οι βαριές απώλειες που υπέστησαν οι Γερμανοί στην πρώτη –μεγάλης εμβέλειας– αεροπορική επίθεση στην ιστορία του πολέμου, έσπασε την οπισθοφυλακή της γερμανικής αεροπορικής οργάνωσης.

Ενάντια στις συνεχείς και μονομερείς αεροπορικές επιθέσεις, οι Σύμμαχοι κρατούσαν σταθερά το λιμάνι και τα αεροδρόμια του νησιού. Αλλά, με τις δεδομένες πιθανότητες, υπέκυψαν τελικά σε αυτό που ο Ουίνστον Τσώρτσιλ περιέγραψε ως πύρρεια νίκη των δυνάμεων του Άξονα. Οι απώλειες των Γερμανών αλεξιπτωτιστών ήταν τέτοιες, που ο Χίτλερ δεν κατάφερε να τις ανασυντάξει εναντίον της Κύπρου.

Στην αποχώρηση που ακολούθησε, περίπου 12.000 στρατιώτες των Συμμαχικών Δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων 3.000 Αυστραλών, έμειναν πίσω. Οι περισσότεροι έγιναν αιχμάλωτοι πολέμου. Μερικοί, ωστόσο, δραπετεύσαν στα βουνά και λίγοι κατόρθωσαν να επιστρέψουν σε Συμμαχικές περιοχές. Λέγεται ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου αμέσως μετά την εκκένωση, κάθε ορεινό Κρητικό χωριό ήταν καταφύγιο για τους Αυστραλούς, Νεο-Ζηλανδούς και Βρετανούς. Κατά τη διάρκεια της αποχώρησης, αλλά και στη συνέχεια, ο Κρητικός πληθυσμός υπέστη θηριώδη αντίποινα επειδή πρόσφερε καταφύγιο στους στρατιώτες των Συμμαχικών Δυνάμεων.

Η Αυστραλία θα θυμάται το θάρρος εκείνων των ανδρών και γυναικών της Κρήτης που νοιάστηκαν για τους στρατιώτες μας. Οι γυναίκες, ιδιαίτερα, με μεγάλο προσωπικό κίνδυνο, παρείχαν τροφή στους πεινασμένους Αυστραλούς αξιωματικούς. Ένας Αυστραλός, ο οποίος δραπετεύσε από τους διώκτες του στην Κρήτη, ένωσε τις δυνάμεις του με τους ντόπιους αντάρτες. Επιστρέφοντας στο νησί το 1981 ανακάλυψε ότι δεν είχε ξεχαστεί από πολλούς από τους παλιούς του φίλους από τις σκοτεινές μέρες του πολέμου.

Έτσι, η φιιλία ανάμεσά μας διαρκεί. Αναπτύσσεται στην πολυ-πολιτισμική Αυστραλιανή κοινωνία, στην οποία πολλοί Κρητικοί εξακολουθούν να διατηρούν θερμά τα αμοιβαία ιδανικά μας για δημοκρατία και ελευθερία. Είναι βέβαιο ότι ο Κρητικός λαός θυμάται τους άνδρες που ήρθαν από τόσο μακριά για να τους υπερασπίσουν.

Εκ μέρους του λαού της Αυστραλίας, ευχαριστώ όλους τους Κρητικούς και συγχαίρω τους βετεράνους για την επέτειό τους.

P. J. KEATING

Message from the Prime Minister of Australia D. J. Keating

I am honoured to provide a message for this Commemorative Programme. The battle of Crete lasted barely 12 days and involved over 26.000 Australians, New Zealanders, Britons and Greeks. It was brief and savage. The heavy losses Germany suffered in the first large-scale airborne attack in the history of warfare broke the back of the German airborne organisation.

Against continuous and unopposed air attacks, the Allies staunchly held the island's port and its airfields. But given the odds, they eventually succumbed to what Winston Churchill described as a pyrrhic victory for the Axis powers. Losses of German paratroops were such that Hitler was unable to redeploy them against Cyprus.

In the subsequent withdrawal, some 12.000 Allied soldiers, including 3000 Australians, were left behind. Most became prisoners of war. Some, however, escaped to the hills and a few managed to make their way back to Allied territory. It is said of the period immediately after the evacuation that every hill village in Crete had its quota of Australians, New Zealanders and British. During and following the withdrawal the Cretan population risked fierce reprisals for sheltering the Allied servicemen.

Australia will remember the courage of those men and women of Crete who cared for our soldiers. The women in particular, at great personal risk, supplied food to hungry Australian POWs. An Australian, who escaped from his captors on Crete, joined the local partisans. Returning to the island in 1981 he found he had not been forgotten by many old friends from the dark days of war.

So the friendship between us endures. It thrives in Australia's multicultural society, in which many former Cretans continue to nourish our mutual ideals of democracy and freedom. Certainly the people of Crete remember the men who came from so far away to defend them.

On behalf of the people of Australia, I thank all Cretans and congratulate the veterans on their Anniversary.

P J KEATING

Μήνυμα του Πρωθυπουργού της Νέας Ζηλανδίας HON. JIM BOLGER

Πενήντα χρόνια πριν απελευθερώθηκε η Κρήτη και πενήντα τέσσερα χρόνια πριν έλαβε χώρα η Μάχη της Κρήτης. Σήμερα, εορτάζοντας την επέτειο των δύο αυτών γεγονότων, ο νους μας ανατρέχει στην πίστη και τη γενναιότητα που έδειξαν οι πρόγονοί μας στη μάχη τους για ειρήνη και δημοκρατία. Η ελληνική κοινωνία με αξιοσημείωτη αυτοθυσία προστάτευσε και βοήθησε τους στρατιώτες της Νέας Ζηλανδίας οι οποίοι χωρίς τη συνδρομή των Ελλήνων θα μπορούσαν να είχαν χάσει τις ζωές τους. Ο ανθρωπισμός, που εκδηλώθηκε κάτω από αυτές τις δύσκολες περιστάσεις από το λαό της Ελλιάδος, μας οδηγεί να αναλογισθούμε, ως μέλη της διεθνούς κοινότητας, ότι πρέπει να εργαστούμε σκληρά ώστε να διασφαλίσουμε ότι μία τέτοια τρομερή σύγκρουση δε θα ξανάρθει.

Οι δεσμοί που σφυρηλατήθηκαν κάτω από αντίξοες συνθήκες μεταξύ της Νέας Ζηλανδίας και της Ελλιάδος θα συνεχιστούν για πάντα. Σήμερα, αποτελεί ειδική μου επιθυμία ότι η φιλία μεταξύ των δύο χωρών μας θα συνεχισθεί να αναπτύσσεται και στο μέλλον.

JIM BOLGER

**Message from the Prime Minister
of New Zealand
HON. JIM BOLGER**

Fifty years ago Crete was liberated; fifty-four years ago the Battle of Crete took place. Today, as we commemorate those two events, let us reflect on the great perseverance and fortitude shown by our forebears in the struggle for peace and democracy. In the face of grave personal danger, the Greek community sheltered and helped New Zealand soldiers who might otherwise have lost their lives. The humanity displayed under such difficult circumstances by the people of Greece serves to remind us that, as members of the international community, we must all work hard to ensure that such a terrible conflict does not develop again.

The bonds forged in adversity between New Zealand and Greece will not soon be forgotten. Today it is my sincere wish that the friendship between our two countries will continue to grow and develop in the years to come.

JIM BOLGER

Μήνυμα της Α.Ε. του πρέσβη της Μεγάλης Βρετανίας κ. Όλιβερ Μάιλς

Το Μάιο του 1995 θα γίνουν εορταστικές εκδηλώσεις σε πολλές χώρες με την ευκαιρία της 50ής επετείου από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη. Ευγνωμονούμε όλους αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους για την υπόθεση της ελευθερίας και εμείς στη Βρετανία θυμόμαστε με ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη όλους εκείνους τους Κρητικούς που έπεσαν βοηθώντας τις Συμμαχικές Δυνάμεις κατά τη διάρκεια της Μάχης της Κρήτης. Η θυσία τους, καθώς και οι φιλίες που σφυρηλατήθηκαν το Μάιο του 1941 και διατηρούνται μέχρι σήμερα, δεν ξεχνιούνται.

Κατά τη διάρκεια των φετινών εορταστικών εκδηλώσεων θα έχουμε την ευκαιρία να θυμηθούμε τα γεγονότα της Μάχης της Κρήτης και να ανανεώσουμε τους ισχυρούς δεσμούς συντροφικότητας που ενώνουν τα δύο νησιά μας. Φέτος όμως, περισσότερο απ' οποιαδήποτε άλλη χρονιά, καθώς θα γιορτάζουμε 50 χρόνια ειρήνης στην Ευρώπη, θα πρέπει, νομίζω, να θυμηθούμε όχι μόνο εκείνους για τους οποίους μοιραστήκαμε τις εμπειρίες του Μαΐου 1941, αλλά και αυτούς εναντίον των οποίων πολεμήσαμε. Ας ατενίσουμε το μέλλον και τη συνέχιση της ειρήνης με πνεύμα συνδιαλλαγής και φιλίας.

Εκ μέρους του βρετανικού λαού απευθύνω τις καλύτερες ευχές προς το λαό της Κρήτης. Αναθυμόμαστε με περηφάνεια τους Κρητικούς εκείνους που έπαιξαν έναν τόσο σημαντικό ρόλο στην άμυνα του νησιού τους το 1941. Θα τους θυμόμαστε πάντα.

OLIVER MILES

Message from the British ambassador his excellency Mr Oliver Miles CMG

May 1995 sees celebrations in many countries marking the 50th Anniversary of the end of the Second World War in Europe. Our thanksgiving is for all those who gave their lives in the cause of freedom and we in Britain remember with gratitude all those Cretans who died supporting the Allied Forces during the Battle of Crete. Their sacrifice and the friendships which were forged in May 1941 and exist to this day are not forgotten.

During this year's celebrations we shall have the chance to remember the events of the Battle of Crete and to renew the strong bonds of comradeship which join our two islands. But this year of all years, when we celebrate 50 years of peace in Europe, I believe that we should remember not only those with whom we shared the experiences of May 1941 but also those against whom we fought. Let us look to the future and continuing peace in the spirit of reconciliation and friendship.

On behalf of the British people, I extend best wishes to the people of Crete. We recall with pride those Cretans who played such an important role in the defence of their island in 1941. They will always be remembered.

OLIVER MILES

Χαιρετισμός της Νομάρχης Χανίων κ. Αλέκας Μαργογιαννάκη

Συμπληρώνονται φέτος 54 χρόνια από τη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση, και 50 χρόνια από την Απελευθέρωση του Νησιού μας. Όπως είναι γνωστό, η ηρωική αντίσταση των Κρητών το Μάιο του 1941, άληθαξε την προδιαγεγραμμένη εξέλιξη της Ιστορίας.

Η συμβολή της χώρας μας στον παγκόσμιο απελευθερωτικό αγώνα μετριέται με το αίμα χιλιάδων νεκρών, το μισό εκατομμύριο Έλληνες που χάθηκαν στη διάρκεια της Κατοχής, τις πληγές που χρειάστηκαν χρόνια για να επουλωθούν.

Οι Κρήτες, όταν η ελπίδα των δυνάμεων της Ελευθερίας απέναντι στο Φασισμό φαινόταν να χάνεται, όρθωσαν το ανάστημά τους και την ύστατη ώρα, ενωμένοι με τους στρατιώτες των συμμάχων χωρών, υπερασπίστηκαν με ασίγαστο πάθος το στερνό ελεύθερο κομμάτι της ευρωπαϊκής γης.

Σήμερα γιορτάζουμε την επέτειο των γεγονότων εκείνων, όχι γιατί νικήσαμε τους Γερμανούς, αλλά γιατί αποφασίσαμε να ξεσηκωθούμε και να πολεμήσουμε σε ένα αγώνα ακόμη και χωρίς ελπίδα.

Ο πατριωτισμός, η ακλόνητη πίστη του Κρητικού λαού στα ιδανικά της Ελευθερίας, της Δημοκρατίας, της Αξιοπρέπειας και η άρνησή του να υποταχθεί στα τετελεσμένα της βίας, οδήγησαν τον αγώνα του ως το τέλος, με την αυθόρμητη συμμετοχή του στην επική και μεγαλειώδη Εθνική μας Αντίσταση.

Σήμερα που οι αξίες της Ειρήνης, της Ελευθερίας και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας διακυβεύονται, η Μάχη της Κρήτης και η Εθνική Αντίσταση αποδεικνύουν πως ο αγώνας αυτής της γενιάς, οικοδόμησε πανανθρώπινες αξίες πάνω στα ερείπια του Πολέμου και της Κατοχής, κι έδωσε ελπίδα στον άνθρωπο, ξεπερνώντας τον τρόπο των μαζικών εκτελέσεων, των φυλακών, των στρατοπέδων συγκέντρωσης, των βασανιστηρίων.

Και είναι σήμερα χρέος μας βαρύ να συνεχίσουμε να προσφέρουμε στα παιδιά μας τους ηθικούς αυτούς θησαυρούς της εθνικής μας κληρονομιάς. Μόνο έτσι θα νιώσουν ότι είναι κληρονόμοι αυτού του ιστορικού πλούτου και θα γνωρίσουν ακόμη καλύτερα με πόσες θυσίες διασώζεται το αγαθό της Ελευθερίας και του Ανθρωπισμού από τη βουλημία των κάθε λογής εχθρών του καιρού μας.

Η Νομάρχης Χανίων

ΑΛΕΚΑ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

Salutation of the Nomarch of Hania

This year is the 54th year since the Battle of Crete and the 50th since the Liberation of the Island. It's a fact that in May 1941 the heroic resistance of the Cretans changed the anticipated course of History. The contribution of our country to the universal liberation struggle is counted by the blood of thousands of dead people, half of a million Greeks perished during the occupation, and the wounds that took years to heal. When the hope of the Liberty forces seemed to faint, the Cretans stood up proudly and at the last minute, united with the soldiers of the Allied countries, defended, full of passion, the last free part of the European land.

Today we celebrate the anniversary of those events, not because we defeated the Germans, but because we decided to rise and fight a struggle even without hope.

Patriotism, the firm faith of the Cretan people to the ideals of Freedom, Democracy, Human Dignity, and its denial to submit to the facts of violence, lead its struggle to the end, with its spontaneous participation to the epic and magnificent National Resistance.

Today, while the values of Peace, Freedom and Human Dignity at risk the Battle of Crete and the Resistance prove that the struggle of that magnificent generation built humane values on the ruins of the war and the Occupation and gave hope to the man, overcoming the horror of the massive executions, the imprisonments, the concentration camps, the tortures.

And today it is our duty to continue offering our children those moral treasures of our national heritage. Only this way they will realize that they are the successors of this profusion of History and come to understand even better how many sacrifices it takes to preserve Freedom and Humanism, saving them from the plots of every kind of enemies of our era.

ALEKA MARKOGIANNAKI

Nomarch of Hania

Σύντομο χρονικό της Μάχης της Κρήτης Αντίστασης του κρητικού λαού Απελευθέρωσης της Κρήτης

Μάιος 1941

Η Κρήτη είναι η μόνη ελεύθερη γωνιά της ως τότε εμπόλεμης ηπειρωτικής Ευρώπης. Βρίσκεται ανοχύρωτη και με το λαό της αφοπλισμένο από το καθεστώς της 4ης Αυγούστου. Οι Αθινομάχοι στρατιώτες της 5ης Μεραρχίας έχουν εγκαταλειφθεί στην ηπειρωτική Ελλάδα.

20 Μαΐου

Αρχίζει η γερμανική αεροεπίθεση. Ο λαός βρίσκεται στο πόδι. Αρχίζουν οι βομβαρδισμοί και ρίψεις αλεξιπτωτιστών στους νομούς Χανίων, Ρεθύμνης και Ηρακλείου. Γίνονται τοπικές συγκρούσεις Γερμανών εισβολέων με τα συμμαχικά στρατεύματα και με ενόπλιους και άοπλους Κρητικούς, που κρατούν ανοιχτούς τους δρόμους επικοινωνίας.

21 Μαΐου

Οι Γερμανοί θέτουν κύριο στόχο τους την κατάληψη του Αεροδρομίου του Μάλεμε, που το υπερασπίζονται Νεοζηλανδοί μαχητές. Το απόγευμα καταφέρουν να προσγειώσουν αεροπλάνα με σημαντικές γι' αυτούς στρατιωτικές ενισχύσεις.

Η βρετανική ναυτική μοίρα καταστρέφει γερμανική νηοπομπή, ενώ κατευθυνόταν προς τα Χανιά.

22 Μαΐου

Το αεροδρόμιο του Μάλεμε καταλαμβάνεται οριστικά από τους Γερμανούς, οι οποίοι ισχυροποιούν τις θέσεις τους σε Ρέθυμνο και Ηράκλειο.

23 Μαΐου

Η ελληνική πολιτική ηγεσία εγκαταλείπει την Κρήτη με αγγλικό αντιτορπιλικό από τα Σφακιά. Ανελέητοι γερμανικοί βομβαρδισμοί προκαλούν φοβερές καταστροφές στις τρεις μεγάλες πόλεις της Νήσου και στα λιμάνια. Οι συμμαχικές δυνάμεις συμπτύσσονται. Οι Γερμανοί προωθούνται προς Κίσαμο, Σέλινο και Αθι-κιανό-Βατόλακκο. Αξιοσημείωτη είναι η απόκρουση των Γερμανών στα Φλώρια από τους ντόπιους.

24 Μαΐου

Οι βομβαρδισμοί στις κρητικές πόλεις συνεχίζονται. Οι Γερμανοί προσπαθούν να καταλάβουν τα χωριά Αθικιανός και Γαλιτάς και προωθούνται σε Κολυμπάρι, Καστέλλι και Κάντανο. Μάχες γίνονται και στο Ακρωτήρι.

Στο Ρέθυμνο και το Ηράκλειο οι Γερμανοί προτείνουν παράδοση. Οι αμυνόμενοι αρνούνται.

25 Μαΐου

Διεξάγεται πεισματώδης άμυνα των Νεοζηλανδών και των Κρητικών στο Γαλιτά. Στην Κάντανο, παρά τη σθεναρή αντίσταση των κατοίκων, οι Γερμανοί υπερισχύουν. Αμέσως μετά, σε αντίποινα, ξεθεμελιώνουν την κωμόπολη και επιδίδονται σε εκτελέσεις, λεηλασίες και κάθε είδους τρομοκρατικές πράξεις.

26 Μαΐου

Οι Γερμανοί καταλαμβάνουν το Γαλιτά. Οι συμμαχικές δυνάμεις προσπαθούν να προστατεύσουν την πόλη των Χανίων. Ο Φράιμπεργκ δηλώνει ότι η θέση τους είναι απελπιστική.

27 Μαΐου

Καταλαμβάνονται τα Χανιά. Ο αρχιστράτηγος της Μέσης Ανατολής στέλνει διαταγή εκκενώσεως της νήσου από τις συμμαχικές δυνάμεις. Για τη διάσωση στέλνονται τα πλοία του αγγλικού στόλου.

28 Μαΐου

Αρχίζει η κάθοδος των συμμαχικών στρατευμάτων προς τα Σφακιά. Οι Βρετανοί εκκελώνουν την πόλη του Ηρακλείου. Ιταλικά στρατεύματα καταλαμβάνουν το Λασιθί.

29 Μαΐου

Ρέθυμνο και Ηράκλειο καταλαμβάνονται από τους Γερμανούς.

30 Μαΐου

Ο Φράιμπεργκ αποχωρεί από την Κρήτη. Οι Γερμανοί φθάνουν στην Ιεράπετρα, όπου συναντιούνται με τα ιταλικά στρατεύματα.

31 Μαΐου

Το τελευταίο βρετανικό πλοίο παραλαμβάνει μέρος των συμμαχικών στρατευ-

μάτων από τα Σφακιά. Οι εναπομείναντες παραδίδονται ή καταφεύγουν στις ορεινές περιοχές της Κρήτης. Η περίοδος της σκληρής γερμανικής κατοχής έχει αρχίσει. Ταυτόχρονα έχει αρχίσει και η ιστορία της υψηλόφρονος αντίστασης του Κρητικού λαού.

1941

Στις αρχές Ιουνίου οι Γερμανοί διενεργούν ομαδικές εκτελέσεις στην Κάντανο, τον Αήικιανό, τον Κυρτωμάδο, τον Πρασσέ, το Κοντομαρί, το Πατελάρι, την Αγιά, τις Στέρνες και τα Περιβόλια. Συνεχίζουν τον Ιούλιο με εκτέλεση στον Ταυρωνίτη και την Παλαιόχωρα, τον Αύγουστο στον Κερίτη και το Σεπτέμβριο στην Παλαιόχωρα, τον Καμπανό, τη Μονή, τη Σκάφη, την Αγιά, τη Χώρα των Σφακίων. Οι εκτελέσεις σταματούν προσωρινά μετά από μεσοδιάβαση της κατοχικής κυβέρνησης της Αθήνας. Ταυτόχρονα συγκροτούνται οι πρώτοι αντιστασιακοί πυρήνες στο Ηράκλειο και τα Χανιά.

1942

Συγκροτούνται οι πρώτες αντάρτικες ομάδες του ΕΑΜ το Μάιο. Οργανώνονται οι εκτελέσεις των προδοτών στο Ηράκλειο και το σαμποτάζ στο αεροδρόμιο της πόλης που είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή των γερμανικών αεροπλάνων. Οι εκτελέσεις κρατουμένων πατριωτών στις φυλακές Αγιάς (Γοηγοθάς) πληθαίνουν.

1943

Σ' όλη την Κρήτη δρουν οι αντιστασιακές ομάδες. Συγκροτείται η Εθνική Οργάνωση Κρήτης (ΕΟΚ). Το Σεπτέμβριο γίνεται η μάχη στο Κουστογέρακο. Τέλος του μήνα καταστρέφονται Κουστογέρακο, Μονή, Λειβαδάς. Μεγάλη εκτέλεση στην Άνω Βιάννο –αντίποινα για την αντιστασιακή δραστηριότητα στην περιοχή. Τον Οκτώβριο οι Γερμανοί καταστρέφουν τον Καθηλικράτη. Υπογράφεται η συμφωνία του Θερίσου μεταξύ ΕΑΜ-ΕΟΚ για τον καλύτερο συντονισμό του αντιστασιακού αγώνα.

1944

Η χρονιά αρχίζει αισιόδοξα με τη γερμανική αποτυχία στα Μεσκιά. Το Φεβρουάριο οι Γερμανοί εισβάλλουν στα Ανώγεια και εκτελούν τον αρχηγό της περιοχής. Τον Απρίλιο, γίνεται η απαγωγή του στρατηγού Κράιπε. Το Μάιο καταστρέφονται ο Σαμωνάς Αποκορώνου και τα Σαχτούρια. Τον Αύγουστο έρχεται διαταγή για αποχώρηση των Γερμανών από την Κρήτη. Εκείνοι συνεχίζουν τις εκτελέσεις. Στις 15 Αυγούστου εκτελούνται 14 κάτοικοι των Φηωρίων και καταστρέφεται το χωριό.

Καίγονται τα Ανώγεια, η Δαμάσια, η Κοξαρέ και τα χωριά του Κέντρους. Εκτελούνται πατριώτες στα Παλαιά Ρούματα.

Στις 28 Αυγούστου εκτελείται όλος ο ανδρικός πληθυσμός της Μαθαθύρου.

Το Σεπτέμβριο καταστρέφονται τα Εννιά Χωριά.

Τον ίδιο μήνα υπογράφεται η ιστορική συμφωνία της Τρομάρισσας μεταξύ των αντιστασιακών οργανώσεων ΕΑΜ και ΕΟΚ.

Από τις 12 έως τις 14 Νοεμβρίου διεξάγεται η ηρωική Μάχη στην Παναγιά Κεραμειών.

Τον ίδιο μήνα οι Γερμανοί συμπύσσονται στη γραμμή Γεωργιούπολης-Κοθυμβαρίου.

Το 1944 κλείνει με τη μεγάλη μάχη στο Βαφέ.

1945

Τους τελευταίους μήνες της κατοχής καταβάλλεται από τις αντιστασιακές οργανώσεις ΕΑΜ και ΕΟΚ, κάθε προσπάθεια αποφυγής της ευρύτερης εμφυλιακής σύρραξης που έγινε στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Το Μάιο του 1945, (κατά τον οποίο οι Γερμανοί βομβαρδίζουν το Φρε), ολοκληρώνεται και η απελευθέρωση της Κρήτης, που υπήρξε η πιο πυκνά κατεχόμενη περιοχή της Ευρώπης και ταυτόχρονα η τελευταία περιοχή που παρέμειναν οι Γερμανοί, αφού ήδη είχαν απελευθερωθεί όλες οι άλλες ευρωπαϊκές κτήσεις. Οι Γερμανοί από τον Ιούνιο θα αρχίσουν να φεύγουν από τα Χανιά.

Brief chronicle of the battle of Crete

Cretan people's resistance

Liberation of Crete

May, 1941

Crete is the only free part of the belligerent continental Europe. The island is unfortified and Cretan people are disarmed by the dictatorial regime of 4th August. The soldiers of the V Army Division fighting on Albanian borders are abandoned in the inland Greece.

May, 20th

The German air-attack begins. Cretan people arouse. The bombardment and the launching of the paratroops begin in Hania, Rethymnon and Heraklion provinces. Local conflicts take place among Germans, the Allies troops and the Cretan –both armed and disarmed– people. The defenders do their best to keep communication routes open.

May, 21st

German's main target is the occupation of Maleme Airport, which is being defended by the New-Zealander fighters. The Germans manage to land aeroplanes late in the afternoon after they are considerably military supported.

The British nautical squadron destroys a German escort of ships, sailing on its way to Hania.

May, 22nd

Maleme airport is finally occupied by German troops. The invaders strengthen their positions in both Rethymnon and Heraklion.

May, 23rd

Greek political leadership abandons Crete on a British torpedo-destroyer from Sfakia. The German cruel bombardments cause terrible destructions in the three bigger cities of the Island and in their ports. Allied troops withdraw. The Germans advance to Kissamos, Selino and Alikiano-Vatolakko. Local inhabitants in Floria repel Germans in a remarkable way.

May, 24th

The bombardments over Cretan cities are still continuing. The Germans make efforts to occupy the villages of Alikianos and Galatas and are advancing in Kolympari-Kastelli and Kandano. Battles also take place in Akrotiri. In Rethymnon and Heraklion Germans demand the defenders to surrender; they refuse.

May, 25th

New-Zealanders and Cretans obstinately defend Galata. Germans prevail in Kandanos, despite the fierce resistance of locals. As soon as Germans invade the country-town, they destroy houses, execute people and proceed in all sorts of ravaging and terrorist actions in retaliation.

May, 26th

Germans invade and occupy Galata. The Allies try to protect the city of Hania. Graiberg says they are in a desperate position.

May, 27th

Hania is occupied. Middle-East field-marshal sends the evacuation order of the Island by the Allied troops. British navy fleet ships are sent for the rescue operation.

May, 28th

Allied troops start to descent to Sfakia. The British evacuate the city of Heraklion. Italian troops occupy Lasithi.

May, 29th

Both Hania and Rethymnon are invaded and occupied by the Germans.

May, 30th

Fraiberg leaves Crete. Germans reach Ierapetra where they meet with Italian troops.

May, 31st

The last British ship takes part of the Allied troops in Sfakia. The ones who remain in Crete, they either surrender or seek refuge in the mountainous areas of Crete. The cruel German occupation has started. So has the history of the pride resistance of Cretan people.

Σκίτσο Αρ. Δρουδάκη

1941

Germans operate collective executions in Kandano, Alikiano, Kyrtomatho, Prasse, Kontomari, Patelari, Agia, Sternes and Perivolia, in the beginning of June. Executions continue in Tavronitis and Perivolia in July, in Kerity in August and in Paleohora, Kambano, in Moni, in Skaki, in Agia and in Hora Sfakion in September. Executions temporarily stop after the intervention of the occupant government of Athens. At the same time, the first resistance pits are assembled in Heraklion and Hania.

1942

The first EAM partisans join their groups in May. The partisans organise the executions of the betrayers in Heraklion and the sabotage at the airport of the city which resulted in the complete destruction of the German air-crafts. The executions of imprisoned patriots in Agia prison (Golgothas) multiply.

1943

Resistance groups throughout Crete intensify their actions. The National Organisation of Crete (EOK) is founded.

A battle takes place in Koustogerako, in September. Koustogerako and Moni Livathas are destroyed at the end of the month. A numerous execution also

takes place in Ano-Vianno –retaliation for the resistance activities– developing in the area.

Kallikratis is destroyed by the Germans in October. Therisso treaty between EAM (National Liberation Front) and EOK (National Organisation of Crete) is signed during 1943. The treaty aims at a better coordination of the resistance fight.

1944

The year of 1944 optimistically begins with the German failure in Meskla. Germans invade Anogia in February and execute the captain of the partisans of the area.

General Kraipe is kidnapped in April.

The villages of Samonas in Apokorona and Sahtouria are destroyed in May.

The order for the German evacuation of Crete is sent in August. The Germans continue the executions. Fourteen inhabitants of Floria are executed in August and the village is destroyed. Anogia, Damasia, Koksare and the villages of Kentrous are burnt down. Patriots are executed in Palea Roumata. All male population of Malathyros is executed on August 28th. Ennia Horia are destroyed in September. The historical treaty between EAM and EOK is also signed in September.

The heroic Battle of Panagia Keramion takes place from November 12th to 14th.

The Germans withdraw in Georgioupoli-Kolympari lines in November.

1944 ends with the great Battle of Vafe.

1945

During the last months of German occupation, EAM and EOK resistance organisations make efforts to avoid the extension of the civil war that took place in the inland Greece.

The liberation of Crete is being completed by May 1945, while Germans are bombarding Fre. Crete was the Island that suffered the most close ranked occupation in Europe, while it was the last area in which the Germans remained, after the liberation of all other European occupied territories.

Πρόγραμμα εκδηλώσεων 54ης επετείου της Μάχης της Κρήτης

A. ΓΕΝΙΚΑ

Από τις 8 το πρωί της 19ης μέχρι το βράδυ της 21ης Μαΐου, ορίζεται γενικός σηματοστολισμός των καταστημάτων, των Δημοσίων Υπηρεσιών, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, των Τραπεζών, καθώς και των πλοίων που βρίσκονται στο λιμάνι της Σούδας.

B. ΕΙΔΙΚΑ

Τετάρτη 10 Μαΐου 1995

20.00 Νεώρια (Παλιά Πόλη Χανίων). Εορτασμός επετείου 50 χρόνων Απελευθέρωσης της Κρήτης από τους Γερμανούς. Σύντομοι χαιρετισμοί από τη Νομάρχη Χανίων κ. Αλέκα Μαρκογιαννάκη και το Δήμαρχο Χανίων κ. Γιώργο Τζανακάκη. Ομιλία από την πρόεδρο της ΙΛΑΕΚ φιλόλογο κ. Στέλλα Αλυγιζάκη. Εγκαίνια έκθεσης ντοκουμέντων Μάχης της Κρήτης - Αντίστασης - Απελευθέρωσης.

Οργάνωση: ΙΛΑΕΚ και Δήμος Χανίων (ΔΗΠΕΧ), με τη συμμετοχή και τη βοήθεια του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων.

Σάββατο 13 Μαΐου 1995

11.00 Ιερά Μονή Γουβερνέτου Ακρωτηρίου. Απόδοση τιμής στον αγώνα της Ορθόδοξης Εκκλησίας και του Κλήρου κατά τη Μάχη της Κρήτης, την Αντίσταση και την Απελευθέρωση. (20 χιλιόμετρα).

- Επιμνημόσυνη δέηση.
- Χαιρετισμός από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Ειρηναίο.
- Ομιλία για το ρόλο της Εκκλησίας της Κρήτης και του Κλήρου, κατά τη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση-αναφορά στα γεγονότα της περιοχής, από τον αρχιμανδρίτη Ανανία Ρηγάκη, αδελφό της Μονής.
- Αποκαθιπτήρια μνημείου πεσόντων και εκτελεσθέντων περιοχής Ακρωτηρίου.

**Programme of the Commemoration events
for the 54th anniversary
of the Battle of Crete**

A. GENERALLY

From 8.00 a.m. of the 19th to the evening of 21st May 1995 the National flag will be raised at all Public and Municipal Buildings, as well as at the ships at Suda Bay.

B. DAILY PROGRAMME

Wednesday, May 10th 1995

20.00 Inner Venetian Port. Galley Sheds. (Venetian City) Celebration for the 50th anniversary of the liberation of Crete from the Germans. Brief salutations by Hania Normach Mrs. Aleka Markogiannaki and Hania Mayor Mr Giorgos Tzanakakis. Lecture by the President of ILAEK (Historical-Folklore-Archaeological Society of Crete), philologist Mrs Stella Aligizaki. The opening of an exhibition of documents related to the Battle of Crete, the Resistance and the Liberation.

Organized by: The Municipality of Hania [DIPEH (Municipal Cultural Enterprise)] and ILAEK With the participation and assistance of the Historical Archives of Crete and of the Municipal Library of Hania).

Saturday, May 13th 1995

11.00 Greek Orthodox Monastery of Gouverneto, Akrotiri. Awarding of honour to the struggle of the Orthodox Church and Clergy during the Battle of Crete, the Resistance and the Liberation. (20 kilometres).

- Memorial Service
- Salutation by Most Reverence Metropolitan Bishop of Kythonia & Apokorona Mr. Eirineos.
- Lecture on the role of the Orthodox Church and Clergy during the Battle of Crete and the Resistance. A report on the events that took place in the area by the Archimandrite Anania Rigakis, brother of the Monastery.

- Απόδοση ριζίτικου για τη Μάχη της Κρήτης από τη χορωδία του πολιτιστικού συλλόγου Χορδακίου «Η Σκλήοκα».
 - Κατάθεση στεφάνων.
 - Ενός λεπτού σιγή.
 - Ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.
- Ακολουθεί παραδοσιακό κέρασμα από τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο και τις Ιερές Μονές του Ακρωτηρίου.

Οργάνωση: Ιερές Μονές Ακρωτηρίου-Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Ακρωτηρίου.

Κυριακή 14 Μαΐου 1995

11.30 Κουστογέρακο Κοινότητας Σούγιας Σελίνου. Εκδήλωση μνήμης αφιερωμένη στην οθοκλήρωτική καταστροφή από τους Γερμανούς των τριών ιστορικών χωριών (Κουστογέρακου, Μονής, Λειβαδά). (72 χιλιόμετρα).

- Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο του χωριού.
- Σύντομος χαιρετισμός από τη Νομάρχη κ. Αλέκα Μαργογιαννάκη και τον πρόεδρο της Κοινότητας Σούγιας, κ. Ελευθέριο Παπαδερό.
- Αναφορά στα γεγονότα από το δάσκαλο κ. Δημήτριο Σεираδάκη.
- Προσκλητήριο νεκρών.
- Κατάθεση στεφάνων.
- Ενός λεπτού σιγή.
- Ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.

Ακολουθεί παραδοσιακό κέρασμα από την Κοινότητα Σούγιας και τους πολιτιστικούς φορείς της Κοινότητας.

Πέμπτη 18 Μαΐου 1995

11.00 Κάντανος. Εορταστικές εκδηλώσεις αφιερωμένες στο ρόλο της Καντάνου στη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση.

- Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο της Καντάνου.
- Χαιρετισμός από τη Νομάρχη Χανίων κ. Αλέκα Μαργογιαννάκη.
- Αναφορά στα γεγονότα από το Δήμαρχο Καντάνου κ. Κώστα Κονταδά.
- Απόδοση ριζίτικου από τον Πολιτιστικό-Παραδοσιακό Σύλλογο Σελίνου.
- Κατάθεση στεφάνων.

- Ceremony of unveiling a monument for the ones who fell while fighting and for the executed villagers in Akrotiri.
- A rizitiko song for the Battle of Crete by the chorus of the Horthaki cultural Society, "Skloka".
- Wreathlaying.
- Minute of silence.
- National Anthem.
- Traditional treating by the Association for the Development of Akrotiri and the Holy Monasteries of Akrotiri.

Organized by: The Holy Orthodox Monasteries of Akrotiri-Association for the Development of Akrotiri.

Sunday, May 14th 1995

11.30 Koustogerako village-Community of Sougia, Selino. Ceremony dedicated to the complete destruction of three historic villages (Koustogerako-Moni-Livatha) by the Germans. (72 kilometres).

- Memorial Service at the monument of the village.
- Brief salutations by the Nomarch of Hania, Mrs. Aleka Markogiannaki and the President of Sougia Community Mr. Eleftherios Papatheros.
- A report on the events by the teacher Mr. Dimitrios Sirathakis.
- Tribute to the dead Greeks and Allies.
- Wreathlaying.
- Minute of silence.
- National Anthem.

Traditional treating by the Community of Sougia and the folklore and cultural Societies of the area.

Thursday, May 18th 1995

11.00 Commemorative events dedicated to the role that Kandanos played during the Battle of Crete and the Resistance.

- Memorial Service at the monument of Kandanos.
- Salutation by the Nomarch of Hania Mrs Aleka Markogiannaki.

- Ενός λεπτού σιγή.
 - Ανάκρουση Εθνικών Ύμνων.
 - Επίσκεψη στην έκθεση φωτογραφίας από τα γεγονότα της εποχής.
- Ακολουθεί παραδοσιακό κέρασμα από τους φορείς της Καντάνου.

Οργάνωση: Δήμος Καντάνου - Φορείς της Καντάνου.

Παρασκευή 19 Μαΐου 1995

10.00 Επίσημη έπαρση συμμαχικών σημαιών στο φρούριο Φιρκά Χανίων.

10.15 Έκθεση κειμηλίων Μάχης της Κρήτης. Παρουσίαση νέων εκθεμάτων.

Οργάνωση: Ναυτικό Μουσείο Κρήτης.

20.30 Θέατρο Ανατολικής Τάφρου (Παλιά Πόλη Χανίων). Παραδοσιακή βραδιά - Διαγωνισμός Μαντινάδας για τη Μάχη της Κρήτης και την Αντίσταση.

Οργάνωση: Σύνδεσμος Φιλολόγων Χανίων - Δήμος Χανίων.

Σάββατο 20 Μαΐου 1995

10.00 Φυλακές Αγιάς Κυδωνίας. Γοηγοθάς - Τόπος εκτελέσεων.

Εκδήλωση για να τιμηθεί η Αντίσταση στο Γερμανό κατακτητή (10 χιλιόμετρα).

- Επιμνημόσυνη δέηση.
- Σύντομος χαιρετισμός από τη Νομάρχη Χανίων κ. Αλέκα Μαργογιαννάκη.
- «Αγιά» Ποίημα.
- Αποκαλυπτήρια ομοιώματος του Στύλου των Εκτελέσεων.
- «Ο Στύλος της Αγιάς». Ποίημα.
- Ομιλία από τον τέως αντιδήμαρχο Χανίων και αντιστασιακό κ. Δημ. Βηησίδη.
- «Μάνες». Ποίημα.
- Κατάθεση στεφάνων.
- Ενός λεπτού σιγή.
- Ανάκρουση Ύμνου της Κρήτης και Εθνικού Ύμνου.
(Σημ. Τα ποιήματα αποδίδει η προισταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης κ. Ζαχαρένια Σημανδηράκη).

Ακολουθεί επίσκεψη στις φυλακές Αγιάς και μικρή δεξίωση από το διευθυντή κ. Μ. Κυριακάκη.

- A report on the local events by the Mayor of Kandanos Mr. Kostas Kondathas.
 - Rizitiko song.
 - Wreathlaying.
 - Minute of silence.
 - National Anthem.
 - Visit to an exhibition of photographs on the events of the time.
- Traditional treating by the Municipality of Kandanos and the local Associations.

Organized by: The Municipality of Kandanos and the local Associations

Friday, May 19th 1995

10.00 Official raising of Allies' flags at Firkas Fortress.

10.15 Exhibition of historic articles on the Battle of Crete.
Presentation of new items.

Organized by: The Naval Museum of Crete.

20.30 Eastern Moat Theatre. (Venetian City). Traditional evening - Contest of «Mandinatha» (Cretan distich) for the Battle of Crete and the Resistance.

Organized by: The Literary Society of Hania and the Municipality of Hania.

Saturday, May 20th 1995

10.00 Prison of Agia, Kythonia. Golgothas - execution place. Honorary Ceremony for the Resistance against the German Conqueror. (10 kilometres).

- Memorial Service.
- Brief salutation by the Nomarch of Hania Mrs. Aleka Markogiannaki.
- "Agia" - Poem.
- Ceremony of unveiling a replica of the Execution Pole.
- "The Execution Pole of Agia" - Poem.
- Speech by former Deputy Mayor and member of the Resistance. Mr. Dimitris Vlisithis.

12.30 Γαῖατάς Δῆμου Νέας Κυδωνίας.

- Επιδμνημόσουνη δέηση.
- Αναφορά στην ηρωική αντίσταση του Γαῖατά από το Δῆμαρχο Νέας Κυδωνίας κ. Ν. Αποστολιάκη.
- «Γαῖατάς» - Ποίημα.
- Κατάθεση στεφάνων.
- Ενόσ ῥεπτού σιγή.
- Ανάκρουση Εθνικών ὕμνων.

Ακοῖουθεῖ γεύμα στους βετεράνους και τους επισήμους.

Οργάνωση: Δῆμος Νέας Κυδωνίας.

18.00 Συμμαχικό Νεκροταφεῖο Σούδας.

Επιδμνημόσουνη δέηση - κατάθεση στεφάνων κ.ῆπ.

Οργάνωση: Πρεσβεῖα Μεγάλης Βρετανίας.

21.00 Νεώρια (Παῖιά Πόῖη). Η κεντρική ομιῖία από τη Νομάρχη Χανίων κ. Αῖέκα Μαρκογιαννάκη. Συναυῖία από τη «Χορωδία Χανίων».

- "Mothers" - Poem.
- Wreathlaying.
- Minute of silence.
- Cretan Anthem - National Anthem.

(The poems will be recited by the Director of the Historical Archives of Crete, Mrs. Zacharenia Simandiraki).

- Visit to the Prison of Agia and small reception hosted by the Director Mr. Kyriakakis.

12.30 Galatas, Municipality of Nea Kythonia.

- Memorial Service.
- Report on the heroic Resistance of Galatas, by the Mayor of Nea Kythonia Mr. N. Apostolakis.
- "Galatas" - Poem.
- Wreathlaying.
- Minute of silence.
- National Anthems.

Reception for the Veterans and Officials.

Organized by: The Municipality of Nea Kythonia.

18.00 The Allied War Cemetery at Souda. Memorial Service - Wreathlaying - Minute of silence. National Anthems.

Organized by: The British Embassy.

21.00 Inner Venetian Port. Galley sheds. (Venetian City).

The main speech by the Nomarch of Hania, Mrs. Aleka Markogiannaki.

Concert by the "Chorus of Hania".

Sunday, May 21st 1995

11.00 Community of Malathyros, Kisamos. Grand ceremony for the massive execution of the male population of the village by the Nazis. (45 kilometres).

Te Deum at the Greek Orthodox Church of Agios Georgios.

- Memorial Service at the monument the village.

Κυριακή 21 Μαΐου 1995

11.00 Κοινότητα Μαλαθύρου Κισάμου. Εκδηλώσεις μνήμης για την εκτέλεση του ανδρικού πληθυσμού του χωριού από τους Ναζί. (45 χιλιόμετρα).

- Δοξολογία στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου.
- Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο του χωριού.
- Το χρονικό της εκτέλεσης από την Προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης, κ. Ζαχαρένια Σημανδράκη.
- Αναφορά στην αντιστασιακή δράση της Μαλαθύρου και του νοήματος της θυσίας από τον Πρόεδρο της Κοινότητας, κ. Σπύρο Δαράκη.
- «Μαλάθυρος». Ποίημα.
- Προσκλητήριο Εκτελεσθέντων.
- Απόδοση ριζίτικου για την εκτέλεση από τους «Ετεόκρητες».
- Κατάθεση στεφάνων.
- Ενός λεπτού σιγή.
- Ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.

Παράθεση γεύματος από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων και την Κοινότητα Μαλαθύρου.

18.30 Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ, στο Μνημειακό Συγκρότημα της Μάχης της Κρήτης στο Γαλατά.

(Θα περιλαμβάνει επιμνημόσυνη δέηση, αφή ιερής φλόγας, προσκλητήριο νεκρών, δρώμενα, καταθέσεις στεφάνων κ.λπ.).

Παράλληλα θα γίνει ρίψη αλεξιπτωτιστών, άφιξη στρατιωτικών οχημάτων περιόδου 1939-1945 κ.ά.

22.00 Δεξίωση επισήμων - αντιστασιακών Μάχης της Κρήτης στο «Ξενία», από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων και το Δήμο Χανίων.

- The chronicle of the massive execution by the Director of the Historical Archives of Crete, Mrs. Zacharenia Simandiraki.
- Report on the Resistance of Malathyros and of the meaning of the Sacrifice by the President of the Community, Mr. Spyros Tharakis.
- "Malathyros" - Poem.
- Tribute to the executed villagers.
- Rizitiko song referring to the executed villagers by the "Eteocretans".
- Wreathlaying.
- Minute of silence.
- National Anthem.
- Reception hosted by the Nomarchy of Hania and the Community of Malathyros.

18.30 The Grand Ceremony at the site of the Memorial Centre - Monument of the Battle of Crete at Galatas. (The Ceremony includes a Memorial Service, Holy Flame, Tribute to the dead Greeks and Allies, wreathlaying, minute of silence, National Anthems etc.).

- There will also be a paratroopers' free jump, arrival of military vehicles of 1939-1945, etc.

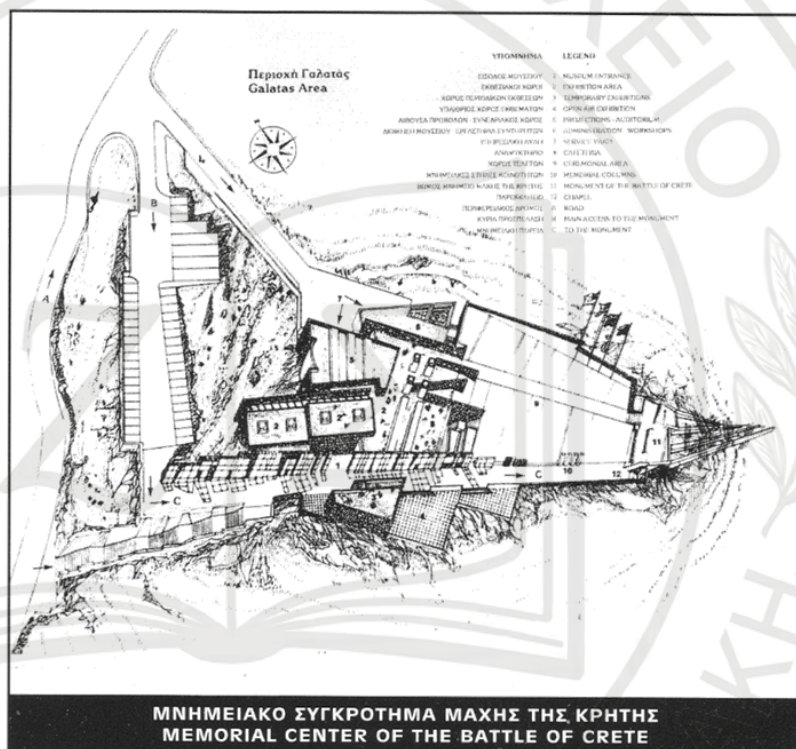
22.00 Formal reception for the Officials and the members of the Resistance at "XENIA" Hotel, by the Nomarchy of Hania and the Municipality of Hania.

Οργανωτική Επιτροπή Εκδηλώσεων Εορτασμού 54ης επετείου της Μάχης της Κρήτης

- 1) Ιωάννης Κλωνιζάκης, αναπληρωτής Νομάρχη, Πρόεδρος.
- 2) Κωνσταντίνος Μανιουδάκης, Αντιναύαρχος ε.α., πρόεδρος Ναυτικού Μουσείου Κρήτης
- 3) Ιωάννης Κληπάκης, Ταγματάρχης (ΜΧ) εκπρόσωπος της V. Μεραρχία Πεζικού
- 4) Μάρκος Βεκρής, Αντιδήμαρχος Χανίων, εκπρόσωπος του Δημάρχου Χανίων.
- 5) Δημήτρης Βήνσιδης τέως Αντιδήμαρχος Χανίων, εκπρόσωπος Δημοτικού Συμβουλίου.
- 6) Νίκος Αποστολάκης, Δήμαρχος Νέας Κυθωνίας, εκπρόσωπος της ΤΕΔΚ.
- 7) Ζαχαρένια Σημανδηράκη, Προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης.
- 8) Κώστας Μουτζούρης, Αντιπρόεδρος της Ιστορικής, Λαογραφικής και Αρχαιολογικής Εταιρείας Κρήτης.
- 9) Δημήτρης Νικοηακάκης, Προϊστάμενος Τμήματος Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων Νομαρχίας Χανίων.

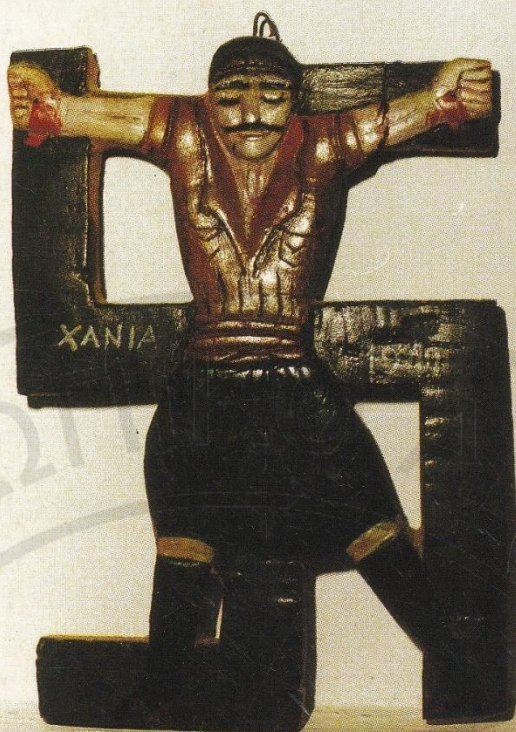
Organizing Committee for the Celebration of the 54th anniversary of the Battle of Crete

- 1) Mr. Joannis Klonizakis, Vice-Nomarch, President
- 2) Mr. Konstantine Maniouthakis, Vice-Admiral, President of the Naval Museum of Crete.
- 3) Mr. Joannis Klapakis, Major, representative of the V Division.
- 4) Mr. Markos Vekris, Deputy Mayor, representative of the Municipality of Hania.
- 5) Mr. Dimitrios Vliisithis, former Deputy Mayor, representative of the City Council of Hania.
- 6) Mr. Nikos Apostolakis, Mayor of Nea Kythonia, representative of the Local Union of Municipalities and Communities.
- 7) Mrs. Zacharenia Simandiraki, Director of the Historical Archives of Crete.
- 8) Mr. Kostas Moutzouris, Vice-President of the Historical - Folklore - Archaeological Society of Crete.
- 9) Mr. Dimitrios Nikolakakis, Head of the Press and Public Relations Department.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

- ΑΝΕΚ.
- ΑΣΤΙΚΟ ΚΤΕΛ ΧΑΝΙΩΝ.
- ΒΙΟΧΥΜ.
- ΒΛΑΜΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
(Επιγραφές).
- ΓΚΙΓΚΙΛΟΣ
- ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Γ.
(Τουριστικές - Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις).
- ΕΤΑΝΑΠ.
- ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ.
- ΙΝ.ΚΑ.
- ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
(Τυπογραφείο).
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΧΑΝΙΩΝ.
- ΚΙΝΔΕΛΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ
(Καθημερινή τουριστική υπηρεσία).
- ΚΟΝΤΑΔΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
(Καθημερινή τουριστική υπηρεσία).
- ΚΥΔΩΝ T.V.
- ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ TRAVEL.
- ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΟΝΣΤΑΛΤΙΝΓΚ.
- ΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ.
- ΞΕΝΙΑ.
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΧΑΝΙΩΝ.
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΠΛΟΞΥΛΟΥΡΓΩΝ ΧΑΝΙΩΝ.
- ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ
(Καθημερινή τουριστική υπηρεσία).
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ.
- ΧΑΝ
(Επιγραφές).
- ΨΥΛΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ
(Μηχανήματα, Ζυμβρακάκηδων 6).

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ (1941-1945)

Χανιά: 1.432

Ρέθυμνο: 905

Ηράκλειο: 914

Λασιθί: 213

EXECUTED BY THE GERMANS (1941-1945)

Hania: 1432

Rethymno: 905

Irakleio: 914

Lasithi: 213

